

Dvejen: Stjønt jeg kunde være fristet dertil, skal jeg dog aldeles ikke indlade mig paa at udtale Noget overfor de Bemærkninger, der bleve fremsatte af det ærede Medlem, der sidst havde Ordet. Jeg antager nemlig, at der fra begge Sider er talt saa længe og saa meget baade for og imod det forelagte Forslag saa vel som de foreløbige Love i det Hele, der have været til Forhandling i disse Dage, at det ikke vil være til stor Nytte at fortsætte Forhandlingen videre. Jeg skal derfor bestræbe mig for at fatte mig i muligste Korthed. Kun maa jeg udbejde mig det høie Things Tilladelse til at hævde, at naar man gjentagende har fremsat en Paastand om, at Ansvarret baade for dette og alle de andre Provisorer, som Landet er blevet beriget med i de sidste halvandet Aar, maa egentlig søges hos Folkethinget, saa veed jeg ikke rettere, end at det næsten i en Menneskealder har været almindelig erkjendt i Danmark, at der staar i Grundloven, at Ministeriet bærer Ansvar for Regjeringens Førelse. Dersom dette er sandt, antager jeg ogsaa, at Regjeringen, Ministeriet, bærer Ansvarret for alle disse foreløbige Love. Der er derimod en Ytring, der blev gjort af den ærede 3die Landsthingsmand for 5te Kred (Dyenhøll), hvilken han fremhævede meget bestemt, og som iøvrigt er fremkommen under forskjellige Skikkelser og paa forskjellige Maader i disse Dages Forhandlinger. Denne Ytring lød, dersom jeg ikke hørte meget feil, saaledes, at al den Tale om, at Provisorierne ere grundlovsfridige, maatte man dog vel nu antage maatte ophøre, efter at den meget klare Høiesteretsdom af 15de Oktober er falden. Jeg skal i den Anledning tillade mig at fremhæve, at dersom Meningen dermed er, at man, hvad der ogsaa tidligere er blevet sagt her i Thinget, dermed vil have en vis Side i Folket formånet til at respektere Domstolens Afgjørelser og høre sig for de Domme, som Høiesteret fælder, tror jeg, at det er en meget overlødig Formaning, thi jeg tror i Grunden ikke, at der er et eneste Menneske i Landet, der tvivler om, at man skal høre sig for Domstolens Afgjørelser. Hvis derimod Meningen var, som der kunde være nogen Anledning til at antage efter den Maade, hvorpaa disse Ytringer ere fremsatte, at man skal ubetinget være enig i den Paastand, at Domstolene ikke kunne tage feil, og da navnlig i en Paastand om, at Høiesteretsdomme maa være useilbare, kan i det Mindste jeg ikke være med; thi dersom det var Meningen, at den høie Regjering kunde udstede en eller anden foreløbig Lov og saa ved en Høiesteretsdom faae den godkjendt, og saa skulde dermed al Tanke og Tale i Landet om, at en

saadan Lov ikke var grundlovmæssig, forstumme, saa kan jeg ikke være med (Dyenhøll: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning?), og naar Talen er om Domstolens Useilbarhed, tror jeg, at Erfaringen vil stadfæste — og jeg tror, at vi ogsaa her til Lands have udtrykkelige historiske Vidnesbyrd derved —, at selv Høiesteret kan feile i sine Domme. Det vil være ærede Medlemmer bekendt, at der i Christian den Fjerdes Dage var en Mand ved Navn Magnus Hejnese, en rigtig Soult, der gjorde sit Fædreland ikke uvigtige Tjenester, men som blev anklaget og blev dømt til at henrettes og virkelig blev henrettet, men man opdagede rigtignok nogle Aar efter, at man havde taget feil, og nedsatte atter en Domstol, der domte helt anderledes og frikendte ham, rigtignok noget vel sent. Jeg er for mit Vedkommende ikke saa tryk som Jeppe paa Bjerget, naar han siger, at den Domstol, der har dømt fra Livet, ogsaa maa kunne dømme til Livet igjen, særlig naar Dommen er udført i Mellemtiden. Ærede Medlemmer vide ogsaa, — mange bedre end jeg, — at en af de ypperste Statsmænd, Danmark har haft i den nyere Tid, Peder Griffensfeldt, ogsaa blev dømt til at miste Ære, Liv og Gods, men jeg tror dog at kunne regne paa Samstemning i denne Sal, naar jeg siger at Historiens Dom om ham er bleven en helt anden. Jeg tør maasse tilføje endnu en Bemærkning, og det er den, at naar der i det sidste Aarstid har været saa faare megen Brug for at fælde Domme i politiske Sager, vilde det have været heldigere og mere grundlovmæssigt, om den høie Regjering havde søgt at faae gennemført en Lov om den Fremgangsmaade, der helst skulde følges i politiske Sager, nemlig at faae Ræbninger indførte efter Grundlovens § 74, men derom skal jeg ikke yttre mig videre. Til Slutning skal jeg kun udtale, at vil man Ro og Orden i Landet, saa gaa man ikke længere frem paa den Vej, der efter det allerførste Flertal af det danske Folks Mening ligger udenfor Grundloven, thi hvorvel jeg ikke skal benægte, at det kan være muligt, ja maasse endogsaa sandsynligt, at man ved slige Foranstaltninger kan skaffe en vis Ro og Orden, vil det kun blive tilsyneladende, og hvis der ikke paa en eller anden Maade sker en lykkelig Vending, saa at danske Mænd igjen finde hinanden i god Fred og Forstaaelse, og der bringes grundlovmæssige Tilstande tilbage, maa det ende med Omvæltning, hvad Gud forbyde. Derfor tilraader jeg Thinget, at vi gjøre, hvad vi kunne, for at komme ind paa Grundlovens Grund, og jeg ser ikke, at det kan ske paa anden Maade end ved at